

ทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน

ชุมชนวังสายทอง จังหวัดสตูล

ปี พ.ศ. 2561 - 2563

เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน

โดย

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน)

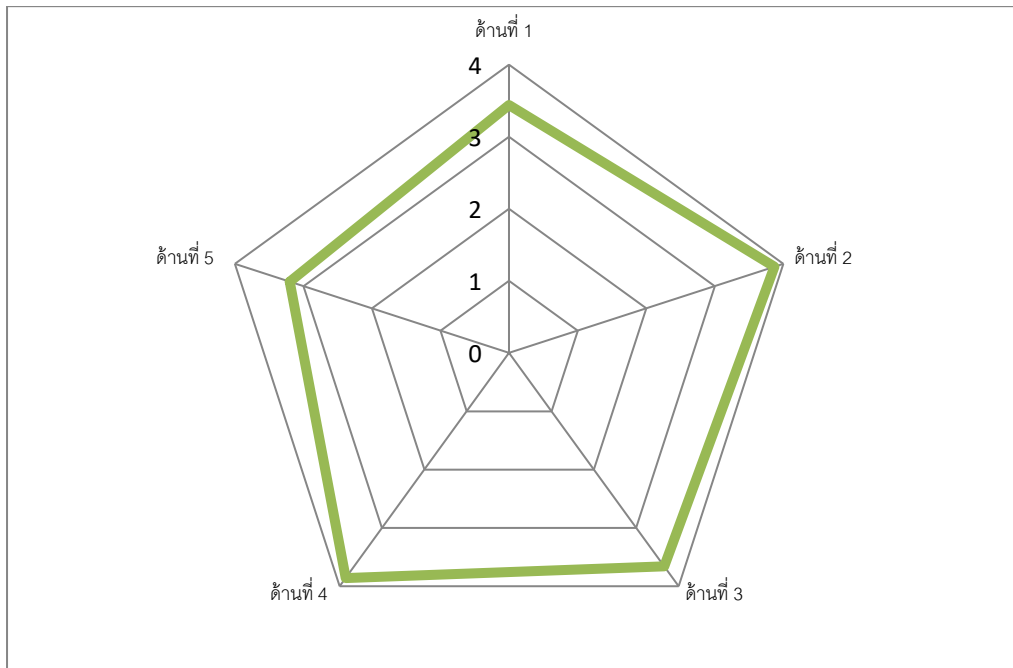
หลักการและเหตุผล

องค์การบริหารการพัฒนาพื้นที่พิเศษเพื่อการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืน (องค์การมหาชน) หรือ อพท. ในฐานะผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวร่วมกับ สำนักงานท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด เลขาธิการคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยว โดยมีภารกิจในการประสาน ส่งเสริม และสนับสนุนให้เกิดการพัฒนาและบริหารจัดการการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนผ่านกระบวนการมีส่วนร่วมในทุกภาคส่วน โดยเฉพาะชุมชนผู้เป็นเจ้าของทรัพยากรท่องเที่ยวในท้องถิ่นให้เข้ามามีบทบาทในการร่วมคิด ร่วมวางแผน ร่วมปฏิบัติ ร่วมรับผิดชอบ และร่วมรับผลประโยชน์จากการท่องเที่ยว มีความมุ่งมั่นที่จะขับเคลื่อนแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน พ.ศ. ๒๕๕๙ – ๒๕๖๓ (CBT Thailand) ซึ่งเป็นหนึ่งในนโยบายสำคัญของคณะกรรมการนโยบายการท่องเที่ยวแห่งชาติ (ท.ท.ช.) โดยมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของภาคส่วนต่าง ๆ ทั้งภาครัฐ ภาคเอกชน ภาควิชาการและภาคประชาชน เพื่อให้เกิดการบูรณาการความเชี่ยวชาญโดยมีพื้นที่ชุมชนเป้าหมายเป็นตัวตั้ง ซึ่งกระบวนการดังกล่าว จะช่วยให้พื้นที่เป้าหมายได้รับการพัฒนาอย่างรอบด้าน มีผลลัพธ์การพัฒนาเป็นต้นแบบการท่องเที่ยวโดยชุมชนที่ชุมชนท้องถิ่นได้รับประโยชน์อย่างเป็นรูปธรรม

ในต้นปีงบประมาณ ๒๕๖๑ อพท. โดย สำนักท่องเที่ยวโดยชุมชน ผู้ช่วยเลขานุการคณะกรรมการพัฒนาการท่องเที่ยว ประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ได้จัดกิจกรรมเก็บข้อมูลและประเมินศักยภาพชุมชน จำนวน ๒๐ ชุมชน ซึ่งเป็นชุมชนที่หน่วยงานพี่เลี้ยงทุกภาคส่วนได้เสนอรายชื่อและมีเป้าหมายที่จะร่วมบูรณาการการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยใช้เกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทยตามนโยบาย ท.ท.ช. เป็นเครื่องมือในการพัฒนา จากผลการเก็บข้อมูลและประเมินศักยภาพชุมชนใช้เป็นฐานข้อมูลสำหรับการคัดเลือกชุมชนต้นแบบในเขตพัฒนาการท่องเที่ยว และใช้เป็นฐานข้อมูลในการพัฒนาต่อไป ชุมชนต้นแบบในเขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน ซึ่งได้รับความเห็นชอบโดยคณะกรรมการการท่องเที่ยวโดยชุมชน ได้แก่ ๑. จังหวัดตรัง บ่อหินฟาร์มสเตย์ ชุมชนบ้านลำขนุน ชุมชนบ้านเขาหลัก และชุมชนทอผ้าไหมศรี ๒. จังหวัดพังงา ชุมชนบ้านท่าดินแดง ชุมชนบ้านสามช่องเหนือ ชุมชนบ้านท่าเขา และชุมชนเกาะยาวน้อย ๓. จังหวัดกระบี่ ชุมชนท่องเที่ยวบ้านทุ่งหยีเพ็ง ชุมชนท่องเที่ยวบ้านแหลมสัก ชุมชนท่องเที่ยวบ้านนาดีน และชุมชนท่องเที่ยวบ้านหนองทะเล ๔. จังหวัดภูเก็ต ชุมชนท่องเที่ยวบ้านเกาะโหลน ชุมชนท่องเที่ยวย่านเมืองเก่าภูเก็ต ชุมชนท่องเที่ยวบ้านแขนง และชุมชนท่องเที่ยวบ้านบางโรง และ ๕. ชุมชนบ้านบ่อเจ็ดลูก ชุมชนบ้านวังสายทอง กลุ่มท่องเที่ยวชุมชนตำบลทุ่งหว้า และชุมชนบ้านท่าข้ามควาย ดังนั้นแนวทางการดำเนินงานพัฒนาการท่องเที่ยวชุมชนต้นแบบในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ ตามแผนพัฒนาต่อไปคือ การจัดทำแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน โดยมุ่งเน้นกระบวนการมีส่วนร่วมของชุมชนและภาคี การดำเนินกิจกรรมเสริมสร้างศักยภาพตามแผนพัฒนาแต่ละชุมชน โดยบูรณาการร่วมกับภาคีที่เกี่ยวข้องในพื้นที่ การลงพื้นที่ประเมินศักยภาพชุมชนร่วมกับคณะทำงานประชารัฐขับเคลื่อนการท่องเที่ยวโดยชุมชนประจำเขตพัฒนาการท่องเที่ยว เพื่อสรุปคะแนนการพัฒนาตามเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทย และการวางแผนการพัฒนาต่อไป

ผลการประเมินการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนปี 2560 : ชุมชนวังสายทอง จ.สตูล

ตามเกณฑ์การพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของประเทศไทย

จุดเด่นและข้อเสนอแนะ

- เป็นชุมชนที่มีกลุ่มขับเคลื่อนงานการพัฒนาการท่องเที่ยวที่เข้มแข็ง พร้อมทั้งมีโครงสร้างและระบบในการบริหารจัดการที่ชัดเจน โดยเริ่มจากกลุ่มผู้นำชุมชนที่เริ่มจัดการตนเองเป็นผู้ประกอบการท้องถิ่นเป็นกลุ่มสำคัญที่ช่วยผลักดันให้เกิดการมีส่วนร่วมในการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนของชุมชนวังสายทอง
- มีทรัพยากรการท่องเที่ยวที่หลากหลายสามารถท่องเที่ยวได้ทั้งทางบกและทางน้ำ และมีกิจกรรมทางเลือกสำหรับกลุ่มนักท่องเที่ยวที่ชื่นชอบการผจญภัยในกิจกรรมล่องแก่งที่น่าสนใจอีกด้วย
- มีการเชื่อมโยงกลุ่มต่างๆ ในชุมชนเพื่อมีส่วนร่วมในกิจกรรมการท่องเที่ยวอย่างสม่ำเสมอ
- ขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวอย่างยั่งยืนมีอาชีพ จากการปรับใช้องค์ความรู้จากภูมิปัญญาที่สืบทอดจากคนรุ่นปู่ย่ามาเป็นแนวทางในการดำเนินงาน
- เสนอแนะให้เริ่มมีการพัฒนานักสื่อความหมายรุ่นถัดไปเพื่อส่งต่อแนวคิด ทักษะ และภูมิปัญญาต่างๆ ให้คนรุ่นถัดไปนำไปปรับใช้และสืบทอดต่อไป
- เสนอแนะให้มีการเก็บรวบรวมสถิตินักท่องเที่ยวจัดออกเป็นประเภทต่างๆ รวมถึงการเก็บข้อมูลในเรื่องของการประเมินความพึงพอใจของนักท่องเที่ยวต่อกิจกรรมการท่องเที่ยวในชุมชน จะสามารถนำมาช่วยพัฒนาวางแผนคุณภาพในการบริการให้เป็นมาตรฐานของชุมชนท่องเที่ยวชุมชนวังสายทองต่อไปในอนาคตได้

ด้าน	คะแนนที่ได้ (เต็ม 4)	ระดับคะแนน
1. กลุ่มท่องเที่ยวมีการบริหารจัดการอย่างยั่งยืน	3.44	ดีเยี่ยม
2. ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และคุณภาพชีวิตที่ดี	3.87	ดีเยี่ยม
3. ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม	3.66	ดีเยี่ยม
4. ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน	3.86	ดีเยี่ยม
5. ด้านบริการและความปลอดภัย	3.20	ดีเยี่ยม

ทบทวนแผนพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนอย่างยั่งยืน เขตพัฒนาการท่องเที่ยวอันดามัน

ชุมชนวังสายทอง จังหวัดสตูล ปี พ.ศ. 2561 - 2563

ประเด็นวิเคราะห์	สถานะโครงการ			ปีที่ดำเนินการ			ภาคีร่วมพัฒนา	หมายเหตุ
	ทำแล้ว	ทำอยู่	ยังไม่ได้ทำ	ปี 61	ปี 62	ปี 63		
ด้านที่ 1 ด้านการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน								
1. โครงการสร้างการมีส่วนร่วมของเยาวชนในการบริหารจัดการการท่องเที่ยวโดยชุมชน								
กิจกรรม :								
1.1 อบรมแม่ไก่ลูกไก่	✓			✓	✓	✓	กรมการท่องเที่ยว,มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลศรีวิชัย วิทยาเขตตรัง	
2. โครงการรวบรวมสถิตินักท่องเที่ยวและศึกษาสถานการณ์ักท่องเที่ยว								
กิจกรรม :								
2.1 รวบรวมข้อมูลนักท่องเที่ยว			✓	✓	✓	✓	กรมป่าไม้,ชุมชน	
2.2 สรุปผลและวางแผนการขับเคลื่อนการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชนร่วมกัน			✓	✓	✓	✓		
3. โครงการพัฒนาและติดตามประเมินผลนักท่องเที่ยวของชุมชน								
กิจกรรม :								
3.1 อบรมนักท่องเที่ยวทั้งภาษาไทยและภาษาอังกฤษ			✓	✓	✓	✓	สกว. , วิทยาลัยชุมชน , ชุมชน	
4. โครงการพัฒนาศักยภาพการบริหารกลุ่ม								
กิจกรรม :								
4.1 สร้างเครือข่ายเพื่อการมีส่วนร่วมการพัฒนาการท่องเที่ยวโดยชุมชน		✓		✓	✓	✓	วิทยาลัยชุมชน,ท่องเที่ยวและกีฬาจังหวัด,บริษัทประชารัฐรักสามัคคีจังหวัดสตูล,อพท.	ทำ ปี 61-63

ประเด็นวิเคราะห์	สถานะโครงการ			ปีที่ดำเนินการ			ภาคีร่วมพัฒนา	หมายเหตุ
	ทำแล้ว	ทำอยู่	ยังไม่ได้ทำ	ปี 61	ปี 62	ปี 63		
ด้านที่ 2 : ด้านการจัดการเศรษฐกิจ สังคม และ คุณภาพชีวิตที่ดี								
1. โครงการพัฒนากระบวนการคิดต้นทุนการผลิตสินค้าที่ระลึกชุมชนและการบริการของชุมชน		✓		✓	✓		อพท.	ทำ ปี 61-63
2. โครงการพัฒนาสินค้าของฝากของที่ระลึกที่เป็นเอกลักษณ์ตามอัตลักษณ์ชุมชน			✓	✓	✓	✓	เกษตรจังหวัด , อุตสาหกรรมจังหวัด , พัฒนาชุมชน , บริษัทประชารัฐฯ , มหาวิทยาลัยราชภัฏสงขลา	ทำ ปี 61-63 - ปี 61 : สำรวจ - ปี 62-63 : ออกแบบ และ ผลิต
3.โครงการพัฒนาสินค้าสู่มาตรฐานสากล			✓	✓	✓	✓	อุตสาหกรรมจังหวัด , พัฒนาชุมชน , บริษัทประชารัฐฯ	
4.โครงการพัฒนาระบบกองทุนจากกลุ่มการท่องเที่ยว			✓	✓			พมจ.,สถาบันองค์กรชุมชน,พัฒนาชุมชน	
ด้านที่ 3 : ด้านการอนุรักษ์และส่งเสริมมรดกทางวัฒนธรรม								
1. โครงการพิพิธภัณฑสถานผ้าไหมและเรียนรู้วิถีกลุ่มคอมมิวนิสต์		✓		✓	✓	✓	ชุมชน,	ทำ ปี 61-63
2. โครงการค้นหาอัตลักษณ์ชุมชน			✓	✓			กรมส่งเสริมวัฒนธรรม,วิทยาลัยชุมชนสตูล,อพท.,อุตสาหกรรมจังหวัด	
ด้านที่ 4 : ด้านการจัดการทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อมอย่างเป็นระบบและยั่งยืน								
1. โครงการออกแบบโปรแกรมการท่องเที่ยวเชิงอนุรักษ์ธรรมชาติ			✓	✓			พัฒนาชุมชน , เกษตรจังหวัด , อุตสาหกรรมจังหวัด , ศูนย์นวัตกรรมแห่งชาติ , สถาบันการศึกษา	

ประเด็นวิเคราะห์	สถานะโครงการ			ปีที่ดำเนินการ			ภาคร่วมพัฒนา	หมายเหตุ
	ทำแล้ว	ทำอยู่	ยังไม่ได้ทำ	ปี 61	ปี 62	ปี 63		
2. โครงการจัดสรรที่ดินของชุมชน (Zoning)			✓	✓			กรมป่าไม้, หน่วยอนุรักษ์พันธุ์สัตว์ป่า	ทำ ปี 61
3. โครงการ “คนรักป่า”								
กิจกรรม :		✓		✓	✓	✓	ชุมชน	
3.1 ปลุกป่าชุมชน								
3.2 บวชป่าชุมชน		✓		✓	✓	✓		
4. โครงการจัดการขยะชุมชน (ประจำเดือน)		✓		✓	✓	✓	อบต., ชุมชน	
ด้านที่ 5 : ด้านบริการและความปลอดภัย								
1. โครงการพัฒนาเครือข่ายอาสาสมัครเพื่อการสื่อสาร			✓	✓	✓	✓	สมาคมวิทยุสมัครเล่นสตูล, สสจ., อบต.	
2. โครงการพัฒนาระบบรักษาความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว								
กิจกรรม :								
2.1 ประสานความร่วมมือหน่วยบริการพยาบาลฉุกเฉิน		✓		✓	✓	✓	โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพ สุขภาพตำบล, อบต.	
3. โครงการอบรมการช่วยเหลือผู้ประสบภัยในแหล่งท่องเที่ยว		✓		✓	✓	✓	สำนักงานตำรวจท่องเที่ยว	
4. โครงการอบรมการเป็นเจ้าบ้านที่ดี	✓			✓			กรมการท่องเที่ยว	

ภาคผนวก ๑
รายชื่อคนจัดทำแผนและภาคี

ชื่อ - นามสกุล	หน่วยงาน
๑.นายประสิทธิ์ คงอาสา	ประธานชุมชนท่องเที่ยววังสายทอง
๒.นางสุนีย์ เย็นทั่ว	ตัวแทนชุมชนท่องเที่ยววังสายทอง
๓.นางสาววรรณิ์ หมุนเอียด	ตัวแทนชุมชนท่องเที่ยววังสายทอง
๔.นางสาวสิริพร จงริน	ตัวแทนชุมชนท่องเที่ยววังสายทอง
๕.นายไชยรัตน์ วงศ์อนันต์	สำนักงานอุตสาหกรรมจังหวัดสตูล
๖.นายณรงค์ คงแจ่ม	สำนักงานพัฒนาชุมชนจังหวัดสตูล
๗.นายประยูร โชชัยดี	กรรมการผู้จัดการบริษัทประชารัฐรักสามัคคี สตูล (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด
๘.นางสาวอมลดา นาคฤทธิ	นักพัฒนาธุรกิจชุมชน บริษัทประชารัฐรักสามัคคี สตูล (วิสาหกิจเพื่อสังคม) จำกัด

ภาคผนวก ๒

ภาพกระบวนการจัดเวทีทบทวนแผนยุทธศาสตร์การท่องเที่ยวโดยชุมชน

